

Lege privind completarea Legii 33 din 27 mai 1994 privind exproprierea pentru cauză publică

I. DESCRIEREA SITUAȚIEI ACTUALE

În contextul în care multe localități din România nu îndeplinesc cerințele europene în domeniu, transpuse prin Art. II al OUG 114/2007, de asigurare a spațiu verde în intravilan de minimum 26 mp/locuitor, și are deschise mai multe cazuri de infringement privind calitatea aerului, consideram oportun ca utilizarea instrumentului exproprierii să fie încurajată și clarificată pentru autoritățile locale care doresc să realizeze spații verzi, în condiții uzuale.

Existența spațiilor verzi la nivelul comunităților locale oferă o serie de beneficii de mediu, precum o mai bună calitate a aerului, apei și solului. Spațiile verzi oferă beneficii sociale deoarece spațiile pentru recreere contribuie la combaterea și adaptarea la schimbările climatice; contribuie la creșterea atractivității localității. Toate aceste beneficii, traduse printr-o îmbunătățire a condițiilor de mediu, au impact direct și pozitiv asupra sănătății cetățenilor. În prezent, suprafața, utilizarea și administrarea spațiului verde din mediul urban din România se află în discrepanță atât cu normele actuale din domeniu de la nivelul UE cât și cu nevoile reale ale societății.

Conform datelor INS, aferente anului 2016, în orașele din România, spațiile verzi sunt deficitare în raport cu normele europene (26 mp de spațiu verde pe cap de locuitor) și în raport cu recomandările Organizației Mondiale a Sănătății (50 mp pe cap de locuitor), suprafața medie națională a spațiilor verzi pe cap de locuitor în mediul urban fiind de 21,43 mp. La nivelul municipiilor de județ, în 2016, Bucureștiul înregistra doar 21,44 metri pătrați de spațiu verde per cap de locuitor, Cluj-Napoca 25,30 mp/locuitor, Timișoara 15,82 mp/locuitor, Constanța 13,26 mp/locuitor, Alba Iulia 15,09 mp/locuitor, Iași 18,80 mp/locuitor etc. Aceasta este situația raportată în baza indicatorilor INS „populația după domiciliu la 1 ianuarie” în mediul urban și „suprafața spațiilor verzi în municipii și orașe”. În realitate, lucrurile stau mai grav în orașele mari, dacă avem în vedere că ambii indicatori monitorizați nu reflectă întru totul realitatea de pe teren. Indicatorul „populația după domiciliu” nu include persoanele care locuiesc, lucrează sau studiază în mediul urban, dar care au o altă adresă de domiciliu trecută în buletin; indicatorul „suprafața spațiilor verzi în municipii și orașe” cuprinde inclusiv pădurile trecute în intravilan și terenurile bazelor și amenajamentelor sportive, grădinile de zarzavat și fără a se ține cont titularul dreptului de proprietate asupra spațiilor verzi. Un spațiu verde aflat în proprietate privată, închis accesului public, nu îndeplinește toate funcțiunile unui spațiu verde pentru toți locuitorii orașului respectiv. În realitate, suprafețele raportate mai sus sunt mult mai mici și de o calitate redusă.

Dinamica activităților pieței imobiliare, dezvoltarea localităților și a infrastructurii aferente, precum și preocuparea redusă a autorităților locale pentru întreținerea vegetației urbane, exercită o mare presiune asupra spațiilor verzi, prin scăderea cantității și a calității acestora. Conform Acordului de Parteneriat 2014-2020, punctul 727, obiectivul global al României pentru 2020 în domeniul mediului și al utilizării eficiente a resurselor, este „de îmbunătățire a mediului și a standardelor de viață, pentru realizarea unei economii mai competitive, a unui mediu mai sănătos și a unei dezvoltări regionale mai echilibrate, în paralel cu concentrarea pe respectarea acquis-ului în domeniul mediului”.

România înregistrează valori sub nivelurile asumate în ceea ce privește poluarea aerului cu particule solide, în special în marile orașe. Calitatea mediului în orașe este periclitată, iar creșterea suprafețelor cu spații verzi

asigură o rețea verde la nivelul orașului. Împreună cu o administrare atentă și eficientă a acestora ar duce atât la îmbunătățirea calității aerului cât și la conformare cu reglementările UE. În plus, după cum arată studiile, prezența și accesul locuitorilor la spațiile verzi contribuie semnificativ la creșterea calității vieții, având o legătură directă atât pentru sănătatea fizică cât și pentru cea psihică a locuitorilor orașelor.

Retrocedările se constituie, de asemenea, în unul din factorii cu impact negativ asupra spațiilor verzi, ducând la restrângerea suprafeței acestora, motiv pentru care se impune cu celeritate crearea unui cadru legal și instrumente juridice prin care să se asigure păstrarea destinației de spațiu verde.

II. SCHIMBĂRI PRECONIZATE

Propunem modificarea legislației în sensul în care aceasta să prevadă cu claritate realizarea exproprierii pentru înființarea, protejarea și punerea în valoare a spațiilor verzi. Venim cu această propunere în contextul în care multe localități din România nu îndeplinesc cerințele europene în domeniu, transpuse prin Art. II al OUG 114/2007, de asigurare a spațiului verde în intravilan de minimum 26 mp/locuitor. De asemenea, țara noastră are deschise mai multe cazuri de infringement privind calitatea aerului. Considerăm oportună clarificarea cadrului legal privind utilizarea instrumentului exproprierii în vederea realizării spațiilor verzi, așa cum sunt definite de Legea 24/2007.

III. ALTE INFORMAȚII

Propunerea legislativă clarifică cadrul legal modul în care utilizarea unui instrument legal este justificată, astfel încât nu are impact socio-economic și financiar asupra bugetului general consolidat.